

№ 122.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Anieli P.
Niedz. św. Jakóba B.
Pon. św. Marcelina.
Wł. św. Erazma B.
Śr. św. Franciszka D.
Czw. św. Bonifacego M.
Piąt. św. Norberta.

Wschód słońca godz. 3 m. 47
Zachód słońca godz. 8 m. 09
Dług. dnia godz. 16 m. 22
Przybyło słońca godz. 8 m. 48

CENA PRENUMERATY:

W ŁÓDZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 5 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70

Zagranicą:

Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 6.

Telefonu № 595.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sobota, dnia 31 maja 1913 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENY OGŁOSZEN: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rab. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dni świąteczne, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-iej po południu

Dziś otwarcie Restauracji Hotelu „Savoy”.

Obiady z 5-ciu dań rb. 1.25, od g. 1—4

W czasie obiadów i wieczorem przygrywać będzie znany kwintet Kumuński.

60 DRZEWEK LAUROWYCH DO SPRZEDANIA
III DEKORACJA BALKONÓW III
L. KOŁACZKOWSKI, PIOTRKOWSKA 88, TEL. 549. 1808
ZAKŁAD OGRODNICZY.

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

D-rów Falka, Golca i Jelnickiego

ulica Wólczańska № 36. — Telefonu 14-81.

Dla chorych stałych (oddzielna pokojowa i ogólna sala) i przychodni. (Porada 60 kop.—Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11 1/2—1 1/2, w południe i 7 1/2—8 1/2, wieczorem, w niedzielę i święta od 8—10 rano i od 12 1/2—1 1/2, po południu Roentgen, leczenie światłem i elektrycznością. — Badanie krwi przy syfilisie. 134

Znakomity środek odżywczy

KEFIR ZYCKIEGO

nagrodzony trzema złotymi medalami i jednym srebrnym poleca **Apteka W. DAMIELECKIEGO.**

Łódź, Piotrkowska 127, tel. 12-93. 420r

Księgarnia P. Matczaka Przejazd № 24

(filia Polaka-Katolika i Posiewu)

przyjęta na Łódź i okolice na skład główny książkę „jubileuszkę” na obchód jubileuszu 1600-letniego wolności kościoła Rzymsko-Katolickiego i takową poleca Wielebnemu Duchowieństwu i wiernym w Chrystusie hurtowo i detalicznie. Sprzedającym stosowny rabat. Cena książeczki 10 kop. 1870

Włochy

1-sza stacja kolei Warsz.-Wied.

parcelują się

Wiadomość Warszawa ulica Sadowa 8. 1442

Ulica Przejazd № 16.

SKLEP GALANTERYI.

DLA PAŃ: BLUZKI - GORSETY - BIELIZNA - ŻABOTY - WOALKI - RĘKAWICZKI
BIELIZNA STOŁOWA i KAPIELOWA - CHUSTKI - PONCZOCHY - FARTUCHY.

PUDŁA DO PODRÓŻY (okrągłe i podłużne).

DLA PANÓW: WYBÓR **Krawatów** i **Koszul** - KOŁNIERZYKI - MANKIETY
RĘKAWICZKI - CHUSTKI - SKARPETKI - SZELKI - BIELIZNA.

KOSZULE SPORTOWE.

CENY PRZYSTĘPNE.

Z poważaniem

WŁ. JANISZEWSKA

Ul. Przejazd № 16 (vis à vis placu Cyklistów).

**Kazimierz Ossowski, inżynier,
OBROŃCA PATENTOWY.**

PETERSBURG—Wozniesiński Prospekt № 20.
BERLIN—Potsdamerstr. № 6. 61

Obrazek z natury.

Cisza... Samotna wieczerza... On, ona...
Cisza... Spojrzenia tylko mówią tam:
On — promienieje, ona — oniemiona —
Tuli cichutko się w jego ramiona
Błogiego nie chcąc płoszyć sam na sam!
Cisza... Całunek ust korale zwari
Cisza... Serc trzepot głuszy w piersi słowa
Cisza... Namietnych uczuć milknie gwar
Cisza... Miłości naraz pryska czar...
W pułach perli się koniak Szustowa.

Książę na Smoczej Górze.

Tuż nad granicą Księstwa Poznańskiego — pisze „Słowo” — albo jeszcze po śląskiej stronie siedzi na sześćdziesięciu tysiącach morg swego księstwa pan na Smoczej Górze, niemieckim Trachenbergu (czytaj Drachenbergu). Był dawną księciem, został później herzogiem Herman ks. Hatzfeldt, ożeniony z rosyanką, księżną Natalią, z domu hrabianką Benkendorf, córką

generał-adjutanta cesarza rosyjskiego i żony jego księżniczki Croy.

Siedzi książę w swoim zamku na granicy Wielkopolski, a rządził dawniej Śląskiem jako namiestnik. Nierzadkim też jest gościem w naszej dzielnicy. Zna dobrze polaków i wie co o nich sądzić.

Ale zna również Niemców, swych rodaków, a w szczególności szanownych hakatystów, których kamaryla sięga aż w otoczenie cesarskie. I wie również, co o nich sądzić i jak ich taksować.

Rezultatem tego sądu trzeźwego jest, że książę lubi polaków i ceni ich. Hakatystów zaś wprost nienawidzi i boi się ich — i słucha ich. Jego zaś sentymenty i działania nie są wprost obojętne.

Sam jest człowiekiem rozumnym i gładkim, przytem opiera się na dziedzicznej przyjaźni z domem Hohenzollernów, z którym rodzina jego złączona jest małżeństwem morganatycznym Hatzfeldówny t. z. księżnej Lignickiej z królem pruskim Fryderykiem Wilhelmem IV, dziadem stryjczym obecnego cesarza.

Ta dziedziczna łączność wzmocniona jest osobistą przyjaźnią z Wilhelmem II: Nie taka ona, jak księcia Fürstenberga, dowcipnista, pochlebca, bawiącego swego pana grubymi konceptami lub obkadzającego monarchę podziwianiem bizantyjskim, dochodzącym aż do cało-

nim tonem założone, by nie psuć wrażenia całości kompozytów.

Przy sali poselskiej, w dwóch obok położonych salach, odkryto również figuralne freski, przedstawiające turnieje, wobec czego wysokość stropów dzisiejszych musi być podniesiona, a więc sale będą wyższe.

Rusztowania około krużganków będą usunięte w tym roku po przeprowadzeniu robót około gromochronów, oraz po przeprowadzeniu wentylacji sal zamkowych. Gromochrony będą ustawione nie według systemu fabrycznego, ale prawie niewidoczne. Ustawi się je na szczytach dachów i komarów, oraz wież Sandomierskiej i Senatorskiej.

Od strony fasady, t. j. od ul. Kanoniczej, usunięte zostały nasypy wałów fortyfikacyjnych zrobionych około 1850 roku. Wały te nasypne były na dawnym terenie z XVI wieku. Odkryto więc wskutek tego fundamenta ceglano ufortyfikowań z czasów Władysława IV, które też zachowane będą według pierwotnych wzorów.

W niedługim czasie ukończoną będzie także fasada północna zamku z wieżami Sobieskiego i Zygmunta III, oraz wieża, tak zwana, Lubrancka i przeprowadzone będą roboty około ogrzewania i wentylacji zamku.

Fasada i attyka na fasadzie skrzydła południowego zamku, pochodząca czy to z czasów Rzeczypospolitej Krakowskiej, czy też wykonana po roku 1850, a leżąca od strony Stradomia, będzie zniesiona, jak również i budowane na tej fasadzie szkarpy, pochodzące z tego samego czasu. Spadki dachu zaś będą przywrócone według pierwotnej formy.

Zaznaczyć należy także, że urządzenie sal zamkowych na Wawelu, na I piętrze, które mają być przeznaczone na prowizoryczne umieszczenie zbiorów hrabiego Pinińskiego, jest w toku.

W końcu nadmienić wypada, że przy odkopywaniu fundamentów pod Muzeum narodowe w podwórzu dawnego szpitala wojskowego na Wawelu, znaleziono wiele fragmentów terakoty, oraz fragmentów posadzek, odnoszących się do zamku, które zostały przez magistrat miasta Krakowa oddane dla użytku zamku królewskiego. Także przy odkopywaniu piwnic pod Muzeum narodowym, odkryto stare fundamenta budynków, które nie były oznaczone na żadnym poprzednim historycznym planie, a które zachowane będą i odnowione w zupełności.

Polacy w Prusiech.

W roczniku statystycznym za rok 1912 podane są dokładne cyfry, dotyczące wyznania religijnego u polaków i Niemców oraz „dwujęzycznych“ (po polsku i niemiecku mówiących) w dniu 1 grudnia 1910 r.

Zaznaczyć trzeba, że liczby statystyczne odnoszą się do wszystkich Polaków i Niemców, obecnych w dniu spisu ludności w granicach Prus bez względu na to, czy oni są obywatelami pruskimi, czy też należą do innego państwa.

Co do Niemców wykazują tabele urzędu statystycznego, że obecnych było w dniu spisu w Prusiech razem Niemców-ewangelików 24,097,420, Niemców-katolików 10,607,023, Niemców-żydów 399,827, innych i niewiadomego wyznania Niemców 322,065.

W dziesięciu z 37 obwodów regencyjnych przeważają Niemcy-katolicy nad ewangelikami, a mianowicie w obwodach: opolskim, osnabruckim, w obwodach nadreńskich Koblencji, Dysselfdorfu, Kolonii, Trewiru i Akwizgranu, dalej w obwodzie monasterskim i Sigmaringen. W reszcie obwodów znaczną przewagę mają Niemcy-ewangelicy nad katolikami. Żydów-Niemców najwięcej liczono w obwodach: Berlinie (87,420), Poczdamie (53,880), Wiesbaden (33,214), Wrocławiu (22,611), Dysselfdorfe (20,493), Poznaniu (16,913), Opolu (18,014), w Cassel, Kolonii i Arnsbergu i w innych obwodach niżej 10,000.

Z Polaków, spisanych dnia 1 grudnia 1910 roku w Prusiech, było katolików razem 3,394,565, ewangelików 100,952, Żydów 2,432, innych i niewiadomych wyznań 2,672. Wśród tych, którzy jako „ojczysty“ podali język „polski i niemiecki“, było 172,875 katolików, 26,426 ewangelików, 995 Żydów i 617 innych lub nieznanego wyznania.

Najwięcej Polaków-katolików liczono w obwodzie opolskim, i to: 1,140,388. Dalej następują.

obwód regencyjny	P o l a k ó w			
	katolików	ewangel.	żydów	innych
Poznań	890538	9151	17	353
Bydgoszcz	378615	182	5	29
Kwidzyn	372400	1334	23	16
Arnsberg	109287	9446	32	365
Gdańsk	101863	199	7	11
Dyseldorf	63287	3728	47	149
Monaster	56490	5979	6	149
Olsztyn	49795	22971	44	344
Wrocław	42718	3955	219	99
Poczdam	34410	1143	446	136
Berlin	29288	673	645	252
Frankfurt	20638	402	20	16

Oprócz obwodu opolskiego, w którym liczono 28,373 (!) Polaków-ewangelików, najwięcej oczywiście jest tych Polaków na Mazurach, w obwodzie olsztyńskim. W niewymienionych powyżej obwodach Polaków-katolików było niżej 15 tysięcy.

Razem z „dwujęzycznymi“ było zatem dnia 1 grudnia 1912 r. w Prusiech 3,567,440 Polaków-katolików.

Wysoką stosunkowo cyfrę Żydów-Polaków trzeba prawie w zupełności policzyć na conto osób z Królestwa, bawiących przejściowo w Prusiech.

O albańczykach.

Przebywający w Bernie serb, Milua Minicz, który jako lekarz wojskowy, był w ostatniej wojnie bałkańskiej, opowiada w jednym z pism berneńskich o charakterze albańczyków. Bardzo ostro sądzi ich kulturę, ich usposobienie, ich urządzenie zdrowotne i t. d., a wszystko dla wykazania, że ten naród nie jest jeszcze przygotowany do samodzielności.

„Przeciętny albańczyk — pisze — jest chudy, wąły, drobny, dość silny, mało inteligentny, chytry, podejrzliwy i zdradny. Jako żołnierz, bywa nieustraszony, nie boi się kuli ni bagnetu, lecz gdy usłyszy huk dział, chwytą się za głowę i ucieka, gdzie go oczy poniosą. Rzecz prosta, że o higienie nie ma pojęcia. Albańczycy mieszkają po wsiach, każda chata oszańcowana, zaopatrzona w wieżę strzelniczą, jest sama w sobie fortecą; opasuje ją mur wysokości 3—4 metrów. Albańczyk sypia na podłodze, pod bronią, zawieszoną na ścianie. Żywi się baraniną, mlekiem, chudym serem, papryką, kukurydzą i chlebem pszennym. Przez każdą niemal osadę przepływa strumień, służący zarazem jako kanał do wrzucania nieczystości i jako woda do picia. W takich warunkach zdrowotnych cholera i tyfus nie są rzadkimi gośćmi. Albańczyk jest oporny na wszystkie zmiany, nie dowierza cywilizacji, to też żołnierze, wzięci w niewolę, nic jeść nie chcieli, obawiając się trucizny; lekarzy, opatrujących im rany, kęsali, kopali nogami. W szpitalu w Branii arnauta odgryzł palec siostrze miłosierdzia. Albania jest najmniej kulturalnym krajem europejskim — dowodzi Minicz.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIANSKIE. Dziś Bożesława. Jutro Swiatopelka. W poniedziałek: Ratysława.

ZEBRANIE. Dziś mies. zebranie czl. oddziału Łódzki Tow. krajozn. (Piotrkowska 91) o godz. pół do 9 wieczorem.

MUZEUM NAUKI i SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 10 rano do 10 wiecz. Tamże Wystawa sztycznych.

nich i oddajcie je do towarzystwa oszczędnościowego na składane procenty, a zbierzcie wkrótce kapitał, który zapewni wam spokój w przyszłości“.

Nie będe tu dosłownie powtarzał zawartości tej książeczki. Każdy, kto chce oszczędzać, niech się po nią zgłosi na ulicę Mikołajewską nr. 31, a otrzyma ją bezpłatnie i według możliwości wybierze sobie tę lub ową pozycję, rozpoczynając w ten sposób ciętanie kapitaliku na nieprzewidziane w życiu wypadki...

A przecież tych nieprzewidzianych okoliczności nigdy nie zabraknie, zwłaszcza w naszym mieście, gdzie warczą maszyny, gdzie tryby o tryby trą się nieustannie, gdzie pasy snują się jak nie pajączka, czychając na ofiarę własnej niuwagi.

Dr. Józef Fuhrich, adwokat w Pradze Czeskiej, wydał w kwietniu 1913 roku broszurkę w języku polskim p. t.: „Oszczędność nakazem patriotycznym“.

W broszurce tej autor na wstępie określa oszczędność, twierdząc, że nie jest ona ani sknerstwem, ani chciwością lub pragnieniem bogactw, jeno rosumnem gospodarowaniem, rezultatem pracy własnej. Idąc dalej, twierdzi autor, że jest ona świadomym spełnieniem obowiązków wobec narodu, jest zwycięstwem rozumu nad namietnościami i złymi nałogami, czyli nad ułomnościami ludzkiego charakteru i daje niezależność materyjalną, duchową i polityczną.

Praca jest matką oszczędności, ona dopiero pozwala na to, aby oszczędzać. Tylko niechęć, cy pracować mogą narzekać na brak pracy.

Setek tysięcy rąk i głów nam trzeba, aby miliony morgów ziemi były lepiej uprawiane, aby miliony drzew owocowych w ogrodach, na polach i zagonach naszych wyrastały, aby o miliony bydła zwiększyć obory.

Setek tysięcy rąk i głów nam trzeba do przebudowania naszych miast i wsi, aby domy nasze odpowiadały wymaganiom zdrowotności, aby mieszkania nie narażały nas na różne choroby, aby naród był zdrow.

Brak nam tysięcy nowych fabryk, brak gościńców, kolei tramwajów, a na to potrzebny jest kapitał.

Pracujmy więc i oszczędzajmy, nie wydajmy nigdy więcej, niż otrzymujemy. Nie żyjmy nad stan.

Gdyby każdy Polak codziennie chociaż jedną kopiejkę odłożył, to 20 mil. Polaków oszczędziłoby w ciągu jednego roku 145 milionów rubli. Tak pisze Czech, dr. Fuhrich, wydając w Pradze Czeskiej niewielką polską książeczkę.

Otóż oszczędność jest uznana u wszystkich narodów za środek najbardziej kulturalny. Czechy na tej oszczędności wypłynęły i w tej myśli pracują nasi społecznicy.

Nic jednak oni nie robią, gdy sam naród nie poprze tych usiłowań, gdy rodzice nie nauczą dzieci oszczędzać i pracować.

Próżniacy bowiem i ludzie ze złymi nałogami oszczędzać nie mogą. Pijak nie tylko przepije zawsze swój zarobek, ale i żony pracę zniweczy.

Oszczędność jednak nie polega na tem, aby

zakładano jak najwięcej kas oszczędnościowych lub Towarzystw wzajemnego kredytu.

Banki są wtedy pożyteczne, gdy są zamożne, gdy rozporządzają taką gotówką, że na dłuższe terminy mogą udzielać pożyczek. Banków nie może być tyle, ile kieszeni ludzkich, lub ilu jest kandydatów na dyrektorów lub kasjerów. Nadmiar tych banków i kas oszczędnościowych staje się bardzo szkodliwy dla rozwoju normalnego tych instytucyj, i dlatego dziś w Petersburgu odbywa się zjazd przedstawicieli wzajemnych kredytów, zwołany jedynie po to, aby położyć tamę temu rozrostowi niewywołanemu prawdziwą potrzebą.

Zważywszy więc to wszystko, co wyżej powiedzieliśmy, mniemam, że kronika nasza nie przebrzmi bez echa. Znajdzie ona niezawodnie odgłos w szerokich warstwach naszego społeczeństwa, które rozpocznie w tym kierunku systematyczną i wytrwałą pracę.

Zajmie się ono bardziej oszczędnościami, ale nie tylko oszczędnościami, nie tylko młodszym pokoleniem, które będzie przyuczone do składania oszczędności, lecz nawet wytworzy się wśród tych, co oszczędzają, stowarzyszonych pewne poczucie obywatelskie, nakazujące wnikać w to, jakie obroty zarzuty instytucyj kredytowych robią powierzonymi im kapitałami.

Zanim jednakże do tego dojdzie, wplerw zabierzmy się gorliwie do szerzenia wśród naszych przyjaciół hasła:

„Oszczędzajmy!“

KRONIKA.

— ? —

(k) **Z komitetu giełdowego.** W dniu 2 czerwca b. r. odbędzie się w ministerium skarbu posiedzenie komisji podatku repartycyjnego.

Łódzki komitet giełdowy na posiedzenie to delegował adw. Nowowiejskiego, który przy tej sposobności ma robić starania o zmniejszenie podatku tego dla łódzkiego okręgu przemysłowego ze względu na przeżywany obecnie kryzys ekonomiczny.

Odpowiedni materiał został już przesłany do ministerium.

(k) **W sprawie ubezpieczeń.** Generał-gubernator warszawski zawiadomił piotrkowskiego gubernatora, że ministerium spraw wewnętrznych delegowało do Warszawy i innych miast w Królestwie, p. Czerkasa, dla bliższego zapoznania się ze sprawą wzajemnego ubezpieczenia od ognia. O powyższem gubernator piotrkowski doniósł także władzom tutejszym.

(a) **W sprawie licytacji nagrobków.** Departament dróg żelaznych rozesłał do zarządów kolejowych, między innymi, wiedeńskiej i fabryczno-łódzkiej, okólnik, przypominający, że nieodebrane w czasie właściwym przez adresatów wszelkiego rodzaju nagrobki kamienne, mające na sobie wizerunki krzyża, aniołów, lub też przyznanych przez kościół świętych, oraz należące do pomników piedestały — nie mogą być sprzedawane w drodze licytacji publicznej, tylko na wzór przedmiotów kultu religijnego, winny być oddawane najbliższemu kościołom.

(a) **Okólnik.** Gubernator piotrkowski rozesłał do prezydentów i burmistrzów miast gubernii piotrkowskiej okólnik, polecający rozciągnięcie ścisłej kontroli nad działalnością cechów rzemieślniczych.

(a) **Zawieszenie wypłat.** Otrzymało tu wiadomość, że w Charkowie zawiesiła wypłaty firma „S. Szermański“, prowadząca handel manufakturowy.

Pasywa wynoszą 80,000 rubli.

(a) **Zawieszenie wypłat.** W Moskwie zawiesiły wypłaty firmy manufakturowe: S. Son i S-ka, pasywa wynoszą 300,000 rb., „I. M. Ginsburg i A. Gurewicz“ pasywa 150,000 rb., „Dom Handlowy M. D. Czysliakowa“ pasywa 102,000 rb., oraz „I. A. Nowikow“ pasywa 50,000 rb.

(k) **Z magistratu.** We wtorek dnia 3-go czerwca odbędzie się w magistracie tutejszym w sprawie robót miejskich posiedzenie radnych miejskich z udziałem zaproszonych osób.

(k) **Przewóz węgla.** Policmajster wydał rozporządzenie, aby węgiel ze składów przy ul. Kolejowej, dostawiany do fabryk na Bałutach i Radogószcu, przewożony nie ulicami Piotrkowską i Nowomiejską, lecz bocznymi, ze względu na ogromny ruch, jaki zwyczajnie na ulicach tych panuje.

(a) **Targ rybny.** Komisja techniczno-sanitarna przy magistracie dokonała wczoraj oględzin sklepów, przeznaczonych do sprzedaży ryb w bazarze przy ul. Kościelnej. Komisja znalazła urządzenia za odpowiednie wymaganiom.

(k) **Skarga aptekarzy.** Zarząd Stow. właścicieli aptek w Łodzi zwrócił się do policmajstra ze skargą na właścicieli składów aptecznych, którzy wbrew obowiązującemu postanowieniu, normującemu godzinę pracy, mają składy otwarte do godz. 11-ej wiecz., podczas gdy zamykać je powinni o godz. 8.

(a) **O podwyższenie płacy zarobkowej.** Tkacze fabryki Lewina i Glikmana (Spacerowa 11), zażądali podwyższenia płacy zarobkowej o 30 proc., wobec tego, że napłynęło wiele obstarunków i ożywił się znacznie ruch w fabryce.

Administracja postanowiła zwiększyć godzinę pracy, nadmienając, że wyznaczy dodatkowe za to wynagrodzenie. Robotnicy obstają przy podanych żądaniach, motywując tem, że przed kilku miesiącami, kiedy panował kryzys zredukowano płacę o 25 proc. Oświadczyli oni, że o ile za dwa tygodnie właściciele fabryki nie powiększą płacy, opuszczą zajęcia.

— W fabryce chustek wełnianych Silbersteina i Szapowala (Anna nr. 25) robotnicy tkalni zażądali podwyższenia płacy o 20 proc. Ponieważ żądania tego nie uwzględniono, wszyscy porzucili pracę.

(a) **Muzeum przy szkole handlowej.** Na rzecz muzeum przyrodniczego szkoły handlowej kupiectwa łódzkiego, którego rozwój obudził żywe zainteresowanie wśród szerszego grona osób, złożyli ofiary: p. Stanisław Jarociński rb. 1000, p. S. Silbersztein rb. 300, p. Maurycy Poznański rb. 250 i p. Ludwik Koral rb. 100.

(a) **Ogród botaniczny.** W roku bieżącym na terytorium szkoły handlowej kupiectwa łódzkiego założony został ogród botaniczny na użytek wychowawców uczelni. Ogółem zasadzono około 100 rodzin różnych roślin.

(a) **Z wydawnictw podręczników szkolnych.** Były nauczyciel szkoły handlowej Kupiectwa łódzkiego, p. Bolesław Rachlewicz wydał wypisy niemieckie dla zakładów naukowo-handlowych p. t. „Deutsches Lesebuch für Kommerzielle Lehranstalten“ (dla V, VI i VII klasy).

(a) **Ze szkoły handlowej.** Do egzaminów w klasie 7-ej szkoły handlowej Kupiectwa łódzkiego przystąpiło 36 uczniów. W myśl wprowadzonej tytułem próby w roku ubiegłym reformy egzaminów ostatecznych, także obecnie, uznając to za praktyczne, podzielono egzamina usne na 4 grupy: języka polskiego, matematyczną, języka rosyjskiego i ekonomiczną.

Dzięki temu w jednym dniu w czterech salach wykładowych odbywają się egzamina grupowe; egzamin odbywa się z kilku przedmiotów daną grupą objętych.

System ten odpowiada w zupełności zamierzeniom komitetu pedagogicznego dla zapobieżenia wyczerpaniu fizycznemu i umysłowemu uczniów podczas okresu egzaminacyjnego.

Egzamina w klasie 7-ej kończą się dnia 20 czerwca. W klasie 6-ej, gdzie uczniów podzielono na trzy grupy: językową, matematyczną oraz fizyki i chemii, egzamina rozpoczęły się wczoraj i trwać będą do 23-go czerwca. Przystąpiło do egzaminów 29 wychowawców.

Wczoraj rozpoczęły się także egzamina w 3 klasie; w klasach 4 i 5-ej rozpoczną się dnia 10 i 13 czerwca r. b.

(x) **Z Tow. poż.-oszczędnościowego.** Zarząd łódzkiego popularnego Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego zawiadamia, że dalsze zapisy na członków T-wa przyjmuje się we wtorki, czwartki i soboty od godziny 7-ej do 9-ej wieczorem.

Tymczasowy lokal T-wa mieści się przy ulicy Widzewskiej Nr. 84.

(a) **Z Tow. „Harmonia“.** W dniu 7 czerwca, o godz. 8-ej wiecz., w lokalu Tow. muzyczno-dramatycznego „Harmonia“ przy ul. Głównej nr. 62, odbędzie się nadzwyczajne zebranie ogólne członków, w celu zdecydowania dalszego istnienia Towarzystwa.

Ze względu na ważność sprawy pożądanym jest jaknajlichnijczy udział członków.

W razie nieprzybycia dostatecznej liczby osób, zebranie w drugim terminie odbędzie się d. 11 czerwca, o g. 8-ej wiecz. i będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych.

(x) **Z „Wiedzy“.** Przez miesiące: czerwiec, lipiec, sierpień i wrzesień I-sza biblioteka Towarzystwa „Wiedza“ (Piotrkowska Nr. 103) będzie otwarta codziennie tylko 2 godziny: w dni powszednie od 7-ej do godziny 9-ej, wieczorem, w niedziele i święta od 10 rano do 12 w poł.

(k) **Stow. „Wiosna“.** Organizuje się w Łodzi nowe Stowarzyszenie współdzielcze p. n. „Wiosna“. Organizacyjne zebranie odbędzie się dnia 19 czerwca w lokalu przy ul. Piotrkowskiej nr. 295.

(x) **Zebrawie asenizatorów.** W uzupełnieniu wczorajszego sprawozdania z zebrania asenizatorów, podajemy jeszcze na prośbę kilku członków Stow. następujące szczegóły.

Magistrat tutejszy bynajmniej nie wybudował dwóch dołów dla wylewania nieczystości, lecz ograniczył się jedynie do wynajęcia do 31 lipca b. r. pola w majątku Stoki, do którego jednak dojazd był tak utrudniony, że żaden z asenizatorów ze zlewu tego korzystać nie mógł. Wskutek tego członkowie zmuszeni byli odbyć posiedzenie, na którym postanowiono własnym kosztem wynająć pola i odpowiednio je urządzić. Na pierwsze zaspokojenie kosztów, z tem połączonych, zebrani obłożyli się dobrowolnym podatkiem w wysokości 15 rb. od pary koni. Cen żadnych za wywóz nieczystości nie ustanowiono.

(h) **Wycieczki na wystawy.** Na ostatniem

posiedzeniu Stowarzyszenia majstrów fabrycznych gubernii piotrkowskiej zapadła uchwała urządzenia wycieczek na wystawy handlowo-przemysłowe w Wroławiu i Kijowie, celem zapoznania się z postępami przemysłu.

Wycieczka do Wroławia urządzona będzie w połowie lipca r. b.

Zarząd uprasza osoby interesowane o wcześnie zapisywanie się na liście uczestników w kancelaryi Stow. Nowy Rynek № 6, aby mieć możliwość wystarania się na czas o paszporty ulgowe.

Wycieczka do Kijowa odbędzie się w sierpniu.

(x) **Wycieczka handlowców do Sulejowa.** Wycieczka Stowarzyszenia wzajemnej pomocy pracujących w przemyśle i handlu do Sulejowa wzbudziła wśród członków duże zainteresowanie, to też zapisy postępują rażno.

Zapisy przedłużono do środy, d. 4 czerwca, aby dać możliwość zapisania się także tym członkom, którzy dotąd tego nie uczynili.

(x) **Wycieczka.** Jutro, w niedzielę, Tow. warszawskich cyklistów urządza wycieczkę na rowerach do Łowicza; wyjazd z lokalu własnego o godz. 7 rano.

(x) **Zabawa ogrodowa członków T-wa miłośników rozwoju fizycznego w Widzewie,** odbędzie się jutro w niedzielę w ogrodku własnym T-wa przy ul. Rokicińskiej nr. 135. Zabawa zapowiada się nader interesująco.

(k) **Zmiana lokalu.** W tych dniach administracyjny wydział magistratu przeniesiony zostanie z gmachu głównego do gmachu oddziału i mieścić się będzie na II piętrze obok wydziału budowlanego.

(x) **Z hotelu „Savoy“.** Z dniem dzisiejszym w hotelu „Savoy“ otwartą zostaje także restauracja.

(a) **Bazar z galanterią.** Pp. Zarzecki i Lewkiewicz zwrócili się do magistratu z prośbą o udzielenie im pozwolenia na urządzenie stu budek żelaznych, na placu przy ul. Aleksandrowskiej nr. 8, do prowadzenia handlu wyrobami galanteryjnymi i towarami lokciowymi.

Delegowana z ramienia magistratu komisja techniczno-sanitarna, po dokonaniu oględzin placu, wylanego asfaltem, nie znalazła żadnych przeszkód do urzeczywistnienia tego projektu.

W razie zaprowadzenia budek żelaznych, które wzniesione będą na placu w dwa rzędy, sprzedaż artykułów spożywczych i ryb, w sklepach przy placu położonych, będzie skasowana. W sklepach tych odbywać się będzie także handel norymberszczyzną.

(x) **Z teatru „Casino“.** Dzisiejszy program „Casina“ zapowiada między innymi bardzo interesujący obraz w wykonaniu artystów amerykańskich p. t. „Dramat na wojnie“ i nad program wstrząsającą tragedję p. t. „Wykolejona egzystencja“.

Wykonanie programu trwa dwie i pół godziny.

(z) **Z kroniki sądowej.** II wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego rozważał onegdaj sprawę Jana Chmielewskiego oskarżonego o to, że gdy w dniu 26 grudnia 1912 r. przybył pijany do swoich krewnych i gdy go za to jeden z obecnych Franciszek Chłapiński wyrzucił za drzwi, poczekał na niego pod domem i korzystając z ciemności, gdy ten wychodził, przebił go nożem zabiłając na miejscu.

Sąd skazał Chmielewskiego na pozbawienie szczególnych praw i przywilejów i na jeden rok rot areztanekich.

W drugiej sprawie stawał przed sądem Józef Geppert, motorowy tramwajów łódzkich oskarżony o to, że jadąc w dniu 28 maja 1912 r. ulicą Piotrkowską w tempie niedozwolonem, najechał na karetkę pogotowia ratunkowego, wskutek czego jadący nią doznali licznych obrażeń, a woźnica Andrzej Graczyk poniósł śmierć.

Rozprawę, z powodu niezjawienia się w sądzie rzeczoznawcy inż. Gierlicza, którego sąd skazał za to na 10 rb. kary, odroczone.

(h) **Groźny pożar.** Dzisiaj o godz. 3-ej nad ranem w zabudowaniach przy ul. Nowo-Zarzewskiej Nr. 12 powstał groźny pożar. Palily się szopa i stajnia. Ponieważ ogień zagrażał także sąsiednim budynkom, zażądano syreną pomocy także innych oddziałów. Pomoc ta okazała się jednak zbyt późną, gdyż oddziały II, IV i VII, które przy ogniu pracowały, same wkrótce pożar

umiejscowiły i ugasiły. Straty stosunkowo są niewielkie.

(a) **Echa tajemniczego morderstwa.** Dokonana wobec władz sądowych obdukcja lekarska zwłok Leona Stefanusa, w mieszkaniu przy ul. Dolnej nr. 30, wykazała, że podejrzenie co do rzekomej zbrodni zostaje wykluczone. Stefanus popełnił samobójstwo, a do tego kroku, jak twierdzą, skłonił go opłakany stan interesów finansowych. Zaaresztowani na razie M. Gutman i Szlama Cycowski dotąd pozostają w areszcie.

Zwłoki zmarłego przewieziono do trupiarni przy nowym cmentarzu ewangelickim.

(a) **Zatwierdzenie planów.** Wydział techniczny rządu gubernialnego piotrkowskiego zatwierdził plany na budowę następujące: Gustawa i Roberta braci Nestler, na gruntowną przebudowę domu mieszkalnego przy ul. Łąkowej nr. 13815; lekarzy: dr. Kruschego i dr. Goldbluma — na urządzenie piwnic w części wybudowanego domu murowanego 4-piętrowego na zakład leczniczy, oraz wzniesienie trupiarni, na terytorium przy rogu Mikołajewskiej i Pustej nr. 11; Jana Nejmana — na jednopiętrową oficynę murowaną mieszkalną i nadbudowę dwóch pięter na istniejącej oficynie przy ul. Ogrodowej nr. 54; Antoniego Tokarskiego — na murowany dom frontowy 3-piętrowy z suterynami, oraz budynki gospodarcze, przy ul. Kruczej nr. 19; Rajnolda Millera — na 3-piętrową oficynę i budynki gospodarcze, przy ul. Nowo-Zarzewskiej nr. 76.

(k) **Kradzieże.** Onegdaj wieczorem z mieszkania Włosa Sniadowa (Długa nr. 55) niewiadomi złoceńcy za pomocą dobranego klucza otworzyli drzwi i skradli pod nieobecność gospodarza różne rzeczy, wartości 155 rb.

(a) **Nowe drogi.** W tych dniach odbyło się zebranie wiejskie wsi Julianów gminy Chojny, na którym uchwalono kosztem włościan gromady wiejskiej zabrukować drogę trzeciego rzędu, prowadzącą od drogi rzgowskiej przez wieś Julianów, Komorniki, Nowe i Stare Górki do Wikitna, na przestrzeni około trzech wiorst kamieniem polnym.

Sąsiedni obywatele pp. Wende i Zarske, Walter, Horodniński, właściciel majątku Wikitno, postanowili przyjść z pomocą, ofiarowując pewną sumę pieniędzy i kilkaset wozów kamieni.

Uchwałę powyższą należy przyjąć z uznaniem, gdyż droga Julianowska, łącząca stację kolei obwodowej Łódź-Chojny z miastem — stanie się dogodną komunikacją. Dotychczas bowiem droga ta, pełna wybojów, jest niemożliwą do przebycia, wozy podczas słoty grzęzną w błocie, a konie łamią nogi.

Gdyby uchwał takich było więcej, niewątpliwie drogi nasze poprawiłyby się znacznie.

O ile włościanie gminy Chojny ujawnili poczucie obowiązku, o tyle nagannym jest zachowanie się właściciela większego obszaru za cegielnią p. Ottona Krauzego, który zwrócił się ze skargą do komisarsza do spraw włościańskich, o unieważnienie uchwały wiejskiej wsi Nowe Chojny, o której poprzednio pisaliśmy, a dotyczącej zabrukowania ulicy Pryncypalnej, łączącej stację kolei obwodowej Chojny z szosą pabianicką.

Doprowadzenie do porządku i zabrukowanie tej przestrzeni przyczyni się do podniesienia i rozwoju Nowych Chojen, gdyż przez to otworzy się wygodna komunikacja.

Należy nadmienić, że do ulicy Pryncypalnej przylega szereg zakładów przemysłowych, jak cegielnie: Lisnera, Koeniga, Sztencła, fabryka sukcesorów Millera, akc. tow. przetworów chemicznych i t. d.

Obecnie dla dostawy towarów na stację Chojny kolei obwodowej trzeba dojeżdżać do Górnego Rynku przez szosę pabianicką, następnie cofać się przez ulicę Rzgowską i nakładać około dwóch wiorst drogi zanim dojedzie się do stacji kolejowej.

Zdawałoby się więc, że wzmiankowanym przemysłowcom zależeć powinno na wykonaniu projektu uporządkowania drogi a przeto wytknięcia prostej arterii komunikacyjnej.

Tymczasem na ostatnim zbiorowym posiedzeniu w kancelarii gminnej, wzmiankowani przemysłowcy zachowali się odpornie przeciw projektowi zabrukowania ul. Pryncypalnej.

(a) **Ze Zgierza.** Do straży ziemskiej w Zgierzach zgłosiła się niejaka J. Nowacka i zeznała, że przed kilku dniami dwaj młodzi ludzie wyprawdzili do lasu córkę jej i dopuścili się na niej zbrodni przeciw moralności. Sprawców aresztowano, a sprawę skierowano do sądziego śledczego.

SZTUKA.

(x) **Teatr polski.** W środę dnia 4 czerwca zjeżdża do Łodzi zespół artystów „Teatru Małego“ z Warszawy, w celu wystawienia, cieszącej się ogromnym powodzeniem w Warszawie, trzyaktowej farsy z francuskiego pod tytułem „Pieszczoszek“.

Dochód z przedstawienia tego, które organizuje Towarzystwo opieki szkolnej, przeznaczony jest na opłacenie wpisów za najbardziej potrzebne dzieci w szkołach początkowych łódzkich.

Biorąc pod uwagę sympatyczny cel widowiska, nie wątpimy, że publiczność łódzka, pozabawiona od dłuższego czasu tak szlachetnej rozrywki, jaką jest teatr, szczerze zapełni widowień na środowisk przedstawienu.

Bilety wcześniej są do nabycia w cukierni Gostomskiego (dawniej Roszkowskiego).

Z WARSZAWY.

* **Ronikier chory.**

Dokonane z rozporządzenia izby sądowej oględziny lekarskie uwięzionego Bohdana Ronikiera stwierdziły, że stan jego zdrowia jest wysoce niepomyślny i niebezpieczny.

Poza silnie rozwiniętą wadą serca, stwierdzono obrzęk całego ciała, opuchnięcie nóg oraz zadawniony bronchit w związku z niedyspozycją płuc; pozatem chory znajduje się w stanie ogólnej apatii przy braku apetytu.

W ostatecznej konkluzji zaznaczono, że jeżeli nie zajdzie zmiana warunków pobytu hr. Ronikiera w więzieniu, może nastąpić śmierć.

* **Zburzenie prochowni.**

Po zwinięciu twierdzy warszawskiej zburzono wczoraj w Grochowie ogromny gmach tamtejszej prochowni.

Prochownię tę zbudowano przed 25 laty olbrzymim nakładem, gdyż kosztowała kilkakrotnie sto tysięcy rubli, a służyła na skład materiałów wybuchowych i pocisków artyleryjskich nietylko dla fortów prawego brzegu Wisły, od kilku tygodni już nieistniejących, lecz i dla lewego brzegu Wisły.

* **Konfiskata.**

Ostatni numer tygodnika „Szczutek“ został skonfiskowany.

Z KROLESTWA.

Tajemnicze rzeczy. Dzienniki częstochowskie z dnia 30 maja donoszą, że dnia 6 maja dwaj włościanie, pracując, jako rolnicy, w Bągińskiej włości, której są mieszkańcami (pow. słobodzki, gub. wiacka), znaleźli w lesie, nad strumieniem, rozmaite dewocyonalia, mianowicie: obrazy święte, krucyfiksy i t. d., różne pamiątki z Częstochowy, a także ornat, stulę i biret księdza katolickiego.

Wszczęto śledztwo, celem wykrycia, do kogo należą te przedmioty i jaką drogą tam się dostały.

Śmierć bandytów. Wieczorem dnia 28 maja pod Sosnowcem na ul. Będzińskiej o 200 kroków za domami znaleziono w kałuży krwi leżących dwóch mężczyzn, z których jeden zabity był pobytowym złodziejem i bandytą, znanym w okolicach Zagłębia Dąbrowskiego, 26-letnim Ignacym Kopczyńskim. W styczniu r. b. powrócił on z rot aresztanckich z Charkowa po odbyciu kary. Ciężko ranny był 30-letni Antoni Matyja, również złodziej i bandyta znany. Zznał on, że zabił go 34-letni August Lis, pruski poddany. Rannego przewieziono do szpitala miejskiego w Sielcu, gdzie o godz. 3 i pół po północy zakończył marny żywot. Ciężko na nim kilka kradzieży i rabunków. Aresztowano Lisę, który nigdzie nie pracował. Zaprowadzono go do szpitala sieleckiego, gdzie przed śmiercią Matyja poznał Lisę i wskazał jako swojego zabójcę. Lis do zabójstwa przyznać się nie chce. Osadzono go w areszcie sosnowieckim. Przypuszczalnym powodem zabójstwa były nieporozumienia przy podziale łupów z kontrabandy.

Z LITWY I RUSI.

Utępiono 27 osób. Do „Kuryera Litewskiego“ donoszą: W pobliżu Birsztan podczas burzy zerwał się z liny prom na środku Niemna i wrócił się razem z wozami i pasażerami.

Utępiono 27 osób i 3 konie z wozami.

Aresztowanie anarchistów.

„Rizs. Wies.“ pisze: Przed niedawnym czasem dowiedziano się w Petersburgu, że do Wałku przybyło kilka osób należących do partyi anarchistów, w celu dokonania aktów anarchistycznych. Dzięki zarządnemu dozorowi dowiedziano się następnie, że dwóch z nich pociągiem pospiesznym wyjechało do Rygi. Agenci wydziału śledczego wsiedli razem z nimi do pociągu i w Wałku ostatecznie ich wysłędzili.

Podczas aresztowania jeden z nich wy dobył brauning i strzelił do agenta, ale kula przebiła tylko palto agenta, nie raniąc go wcale. Przy rewizyi znaleziono u każdego z nich po 2 brauningi i po 600 ładunków w pasie.

W poniedziałek aresztowanych przywieziono do Rygi. Osobistości dotychczas nie można było stwierdzić, ponieważ przestępcy mieli przy sobie po kilka paszportów, a podług zewnętrznych cech obaj nie byli notowani w listach znanych w Rosyi przestępców. Jeden z nich jest widocznie cudzoziemcem, a drugi bezsprzecznie łytszem.

Dziwne zachowanie się aresztowanych każę przypuszczać, że mieli oni na widoku ważniejsze daleko przestępstwa. Na podstawie zdobytych już pewnych danych istnieje nadzieja, że osobistość aresztowanych i cel, dla którego przybyli do Rosyi, w krótkim czasie będą wyjaśnione.

PODPISANIE POKOJU W LONDYNIE.

(Sprawozdanie telegraficzne).

LONDYN, 30 maja (wł.) Wczoraj po południu o godz. 12 min. 40 zostały podpisane przez wszystkich delegatów pokojowych w obecności Greya, preliminarja pokojowe.

Pokój więc Turcyi z państwami bałkańskimi nareszcie został zawarty.

Posiedzenie delegatów pokojowych, na którym podpisane zostały preliminarja pokojowe, trwało godzinę. Na wstępie Grey wygłosił przemówienie powitalne, wskazując na doniosłość mającego się odbyć faktu. Odpowiedział delegat bułgarski Danew, który oświadczył, że Greyowi zawdzięczać będzie świat zaprowadzenie pokoju na Bałkanach. Następnie delegaci przystąpili kolejno do podpisania preliminarji.

Pierwszy podpisał Danew, po nim delegaci turecki, grecki, serbski i czarnogórski. Pod koniec przemówił ponownie Grey, gratulując delegatom dokonania wielkiego dzieła pokojowego. Na tem zakończyło się historyczne posiedzenie 30 maja.

O piątkowym posiedzeniu delegacji pokojowej dzienniki podają jeszcze następujące szczegóły:

Przebieg posiedzenia był zupełnie gładki i obezło się bez jakiegokolwiek nieporozumienia pomiędzy delegatami. Po podpisaniu aktu, delegaci ze śpiewem na ustach opuścili posiedzenie.

Przed gmachem pałacu Saint James oczekiwały na nich tysiączne tłumy, które powitały wychodzących grzotem oklasków. Zwłaszcza zwracała uwagę olbrzymia ilość dziennikarzy i fotografów, którym delegaci chętnie dali sposobność do dokonania zdjęć. Jako trofeum, każdy z delegatów niósł w ręku dwa pióra, jedno złote drugie gęsie. Piór tych dostarczono delegatom do podpisania preliminarzy. Dr. Danew wyraził wobec dziennikarzy przekonanie, że obecnie nastanie na świecie era pokoju i że spory pomiędzy sprzymierzeńcami bałkańskimi załatwione będą prawdopodobnie pokojowo.

Następne posiedzenie delegacji pokojowej zwołane zostało na nadchodzący poniedziałek w pałacu Saint James.

W piątek po południu pod przewodnictwem Greya odbyło się posiedzenie konferencji ambasadorów, na którym Grey urzędownie zakomu-

nikował o podpisaniu preliminarij pokojowych. Oświadczenie Greya posiedzenie przyjęło hucznie i oklaskami.

Następnie konferencja zajmowała się kwestyą południowych granic Albanii, a także różnicami, jakie panują pomiędzy sprzymierzeńcami bałkańskimi.

Dzisiejsze dzienniki poranne podają jeszcze następujące szczegóły z wczorajszej konferencji pokojowej:

Po przemówieniu delegaci składali zastrzeżenia co do spraw mających dla ich państw wyjątkowe znaczenie. Bułgaria i Turcja złożyły swoje zastrzeżenia dotyczące linii granicznej Enos Midya, następnie delegaci bułgarski i turecki oświadczyli, że dla nich podpisane preliminaria są ważne aż do chwili ostatecznej ratyfikacji traktatu pokojowego. Delegat grecki złożył zastrzeżenie, w sprawie wysp morza Egejskiego, wszyscy delegaci wyrazili życzenie, aby na konferencji finansowej w Paryżu, delegaci bałkańscy mieli równe prawa z przedstawicielami wielkich mocarstw.

TELEGRAMY.

Komunikat urzędowy.

NIŻNIJ NOWGOROD, 30 maja. (P.) O godzinie 10 na stację przybył pociąg z Najjaśniejszym Panem i Najdostojniejszą Rodziną. Na peronie mieli szczęście powitać Najwyższe Osoby przez Rady ministrów, ministrowie spraw wewnętrznych i komunikacji, dowodzący wojskami, gubernator z małżonką, gubernialny marszałek szlachty i inni dostojnicy.

Na stacji ustawiono wartę honorową 37 Ekaterynburskiego pułku piechoty. Gubernator przedstawił najpoddańszy raport o stanie powierzonej mu gubernii. Delegacja włościan gininy Gordiejewskiej w liczbie 3 osób na czele z posłem do Dumy od kuryi włościańskiej Tiatininem, który miał szczęście powitać Najjaśniejszego Pana i Najdostojniejszą Rodzinę—ofiarowała chleb—sól. Prezydent miasta zaszczycony został ofiarowaniem Najjaśniejszej Pani bukietu białych róż.

W pobliżu pawilonu Cesarskiego ustawiono szpalerami uczennice gimnazjum z bukietami kwiatów i uczniów gimnazjum męskiego. Przy wyjściu z pawilonu Najjaśniejszego Pana z Cesarzowiczem Następcą Tronu, w powietrzu zabrzmiało gromkie „hura“ wielotysięcznego tłumu narodu. Uspokojenie narodu entuzjastyczne. Z pawilonu w powozach Najjaśniejszy Pan z Najjaśniejszą Panią Aleksandrą Teodorówną, Cesarzowiczem Następcą Tronu i Wielką Księżniczką Olgą Mikołajówną, a w drugim powozie Wielkie Księżniczki Tatjana, Marya i Anastazyja Mikołajówny z ochmistrzynią Naryszkinową udali się do soboru katedralnego. Wzdłuż całej drogi szpalerami ustawiono uczącą się młodzież, przyczem uczniowie szkół niższych ubrani byli w bluzy koloru białego, czerwonego i niebieskiego i ustawieni tak, że imitowali rosyjską flagę narodową, przedstawiając efektowny widok.

Z parlamentu niemieckiego.

BERLIN, 30 maja (wł.) Toczy się w parlamencie niemieckim dyskusja nad interpelacją socjalistów w sprawie ustaw wyjątkowych dla Alzacji i Lotaryngii.

Rozprawy nad podatkiem.

BERLIN, 30 maja (wł.) Na dzisiejszym posiedzeniu komisji budżetowej parlamentu niemieckiego obradują w dalszym ciągu nad pokryciem kosztów zbrojeń. Socjaliści postawili wniosek, aby ustanowiony został obowiązek płacenia podatku dochodowego dla ksiąząt niemieckich.

Reprezentant rządu odpowiedział, że książęta niemieccy według konstytucji wolni są od podatku dochodowego. Oświadczył jednak, że książęta niemieccy dobrowolnie chcą zapłacić t. zw. jednorazowy podatek dochodowy. Dalej zaznaczył, że przyjęcie wniosku socjalistów sprzeciwiałoby się konstytucji. Po dłuższej dyskusji obrady przerwano i dotąd nie zapadła jeszcze uchwała nad wnioskiem socjalistów.

Traktat niemiecki.

BEPLIN, 30 maja (wł.) Na dzisiejszym posiedzeniu parlamentu niemieckiego, postępowy poseł Miller z Meiningen wniósł t. zw. małe zażalenie do rządu w sprawie zawartego pomiędzy Turcją, Anglią i Niemcami traktatu bagdadzkiego.

Sekretarz stanu dla spraw zewnętrznych Jagow oświadczył, że interesy Niemiec w traktacie są należycie uwzględnione. Bliższych szczegółów odmówił.

Studenci bułgarscy.

SOFIA, 30 maja (wł.) Studenci uniwersytetu sofijskiego zwołali na niedzielę wielki wiec, na którym ma być uchwalona rezolucja, domagająca się od rządu, aby nie ustępował w sprawie Macedonii.

Redl — hakatysta.

KRAKÓW, 30 maja (wł.) Wiadomość podana przez dzienniki wiedeńskie, jakoby pułkownik Redl był polakiem, nie zgadza się z prawdą; Redl pochodzi wprawdzie z Krakowa, jest jednakże Niemcem, a rodzina z gniazda hakatystycznego.

Starcie z żydami.

KRAKÓW, 30 maja (wł.) W Bursztynie, małej mieścinie galicyjskiej, wybuchły rozruchy antyżydowskie. Chłopi napadli na kramy żydowskie, zrabowali je, a po części zniszczyli. Żydzi częściowo stawiali opór. Przyszło do formalnej bitwy. 2 żydów i 3 chłopów ciężko rannych. Zandarmeryi z trudem udało się uśmiężyć rozruchy. 18 osób aresztowano.

Afera szpiegowska.

WIEDEN, 30 maja (wł.) Dzienniki umieszczają obszernie artykuły wstępne w sprawie pułkownika Redla; zapowiadają one wielkie rewelacje co do życia prywatnego wyższych oficerów austriackich, wobec których afera szpiegowska Rebeli błędnie.

Kanada nie buduje floty.

LONDYN, 30 maja (wł.) Ze stolicy Kanady Ottawa telegrafują, że senat w Kanadzie odrzucił projekt rządowy, żądający budowy floty dla Anglii.

Z ostatniej chwili.

Hakatysty.

Berlin, 31 maja (wł.) Berlińska grupa Ostmarkenvereinu odbyła wczoraj w Berlinie zebranie, na którym przemawiał znany hakatysta poznański Wagner. Politykę antypolską rządu niemieckiego uznał on za niewystarczającą i domagał się, aby rząd przeprowadzał wywłaszczenie w przyspieszonym tempie. Przy końcu Wagner atakował ostro stronnictwo centrowe, które bardzo często idzie ręką w rękę z najzawziętymi wrogami Prus, polakami.

Następnie agitator hakatystyczny Szulc miał odczyt o Galicyi. Opowiadał on znane i oklepane historyjki niemieckie o ucisku w Galicyi Niemców i rusinów przez polaków. Mowa jego była przesiąknięta błaganiem i szpiclowskiemi insynuacjami pod adresem polaków.

Zjazd Geszowa z Pasieczem.

Sofia, 31 maja (wł.) Spotkanie się Geszowa z Pasieczem nastąpi w Carskim Grodzie. W spotkaniu wezmą udział serbski poseł w Sofii, Spalakovic, bułgarski poseł w Rzymie, Rytow i bułgarski poseł w Białogrodzie. W Sofii nie przywiązują wielkiej wagi do tego spotkania i sądzą, że nie przyczyni się ono do rozprężenia stosunków.

Buta bułgarska.

Saloniki, 31 maja (wł.) Wojska bułgarskie ostrzeliwały krążownik grecki „Spezia“ który chciał zawinąć do portu Emstera. Krążownik na strzały te nie odpowiadał. 4 granaty bułgarskie upadły tuż przy parowcu. Rząd grecki założył protest w Sofii.

W rocznicę.

Konstantynopol, 31 maja. (wł.) Wiadomość o podpisaniu preliminarzy pokojowych wywołała wielką ulgę, ale zarazem i przygnębienie. Wiadomość ta, jak na ironię, nadeszła właśnie w chwili, kiedy w wielkim meczecie Aja Sofia odprawiano się nabożeństwo z powodu rocznicy zdobycia Konstantynopola, który został zdobyty, jak wiadomo, przez sułtana Mahometa II w r. 1453.

Ks. Kapica.

Berlin, 31 maja (wł.) Oślawiony ks. Kapica, który w parlamencie niemieckim był początkowo centrowcem, później polakiem, a następnie znów stał się centrowcem, który jako poseł do parlamentu, wybrany przez ludność polską, prze Frymarczył niecznie mandat swój w okręgu opolskim na rzecz Niemców, starał się o probostwo w Zaborzu na Szląsku.

Probostwo to nie należy do kompetencji biskupstwa wrocławskiego i dlatego kardynał biskup Kopp odpowiedział na podanie Kapicy odmownie, zaznaczając w odpowiedzi, że udzielenie mu probostwa w Zaborzu nie zadowoliłoby ani Niemców, ani Polaków.

Komisja lotnicza.

Paryż, 31 maja (wł.) Francuska izba deputowanych postanowiła wybrać komisję, składającą się z 22 członków, celem zbadania braków w lotnictwie francuskim.

Burza.

Paryż, 31 maja. (wł.) Wczoraj przeleciała nad Paryżem wielka burza, która wyrządziła znaczne szkody. Ulice zalane zostały wodą, druty pozrywane, komunikacja w wielu miejscach uszkodzona.

Nowy gabinet.

Madryt, 31 maja. (wł.) Ponieważ gabinet Romanonesa podał się do dymisji, król Alfons przywołał wczoraj do siebie cały szereg wybitnych polityków konserwatywnych, postępowych i republikańskich. Sądzą powszechnie, że król ponownie powierzy Romanenosowi utworzenie nowego gabinetu.

Rozwiązanie parlamentu.

Londyn, 31 maja (wł.) Z Ottawy, stolicy Kanady, donoszą, że rząd kanadyjski postanowił rozwiązać parlament z powodu odrzucenia przez senat wniosku rządowego co do budowy okrętów dla Anglii.

Dżuma.

Hong-Kong, 31 maja (wł.) W mieście panuje dżuma.

ROŻNE WIEŚCI.

Najtrwalszy bruk (jak donosi miesięcznik „Zdrowie“) daje żwir z asfaltem. Wytrzymuje silny ruch uliczny, nie wydziela kurzu, a kosztuje, zależnie od grubości, 4 do 8 franków na metr kwadratowy.

„Księgi kupieckie” z przed 2400 lat. Uniwersytet Pensylwanja wysłał ekspedycję do Nippur w Persyi w celach poszukiwania naukowych. Przy wykopaliskach natrafiono pomiędzy innymi na sklepienie, pod którym znaleziono „księgi handlowe” pewnej firmy z przed 2400 lat. Sklepienie to prawdopodobnie było skarbcem i przechowywano w niem oprócz pieniędzy, także wszystkie ważne dokumenty. Naturalnie, owe „księgi kupieckie” nie składały się z kart papierowych, połączonych w całość książkową, tylko z rozlicznych małych tabliczek ceglanych, na których pismo było wyryte. Musiało to być, jak widać z oceny tych ksiąg, przedsiębiorstwo bardzo wielkie. Założone zostało w czasach króla Arta-

Ubezpieczenia kapitałów, posagów, rent, i jednostkowe od wypadków.

1497

Kapitały zakładowy i rezerwy około **8,000,000 rb.**

Taryfy i prospekty na żądanie — bezpłatnie.

"PRZEZORNOŚĆ"

Pierwsze Polskie T.wo Ubezpieczeń na życie i od wypadków

Biuro Dyrekeyi
Warszawa Mazowiecka Nr. 22.
Główny Reprezentant na Łódź, i okrąg łódzki
Henryk Hertzberg Mikołajewska 31.
Telefon 13-47.
Poszukiwani zdolni agenci na dogodnych warunkach.

Z OSTATNIEJ CHWILI.
(Telefonem z Warszawy).
Konfiskata pism.
Dziś z rozporządzenia komitetu do spraw prasowych, skonfiskowano ranny dodatek „Kuryera Warszawskiego“, wydanie nocne „Gońca Porannego“, „Gazetę Poranną“ i inne dzienniki za zamieszczenie w streszczeniu ostrej mowy piosła ziemi piotrkowskiej—Łepickiego.

GIEŁDA WARSZAWSKA
(Sprawozdanie telegraficzne — godzina I, data 31/V 1913 roku).

	Zad.	Ofiar.	Tran.		Zad.	Ofiar.	Tran.
Czeki na Berl.	46.770			B-ku D. War.			
4 1/2% Renta	94.25	93.25		B-ku H. War.			4.32
5% Poż. z 1906				„ „ „ Łódz.			104.50
5% Poż. z 1908				Akc. Lilpopy			130.50
Premj. I emisj.	468	458		„ Pułtow.			
II	552	542		„ Rudzki			150.50
Szlacheckie	324	314		„ Strach.			250
4 1/2% Lis. Ziem.	88.80	87.80	89.30	„ Zawier.			
4%				„ Zyr. zak.			
5% Lis. Warsz.	91.20	90.20	90.925	5% L. Piotrk.			
4 1/2%	86.35	85.35	85.90	4 1/2% Obl. W.			
5% Łódz. VII.	87.00	86.00		5% L. Czest.			
4 1/2% Łódz. V	83.75	82.75		Bank K. m. L.			
5% L. Z. Z. VII	87.75	86.75		Rudzki n. ak.			

xerxes I. Jak donosi „New-Jork Herald“, znaleziono kilkaset takich tabliczek po których poznano że firma zajmowała się różnymi gałęziami handlu. Sprzedawała klejnoty i drogocenne kamienie, pośredniczyła w sprzedaży gruntów i przyjmowała zarządzanie majątkami. Pomiedzy różnymi kontraktami i doświadczeniami gwarancyjnymi znaleziono następujący dokument: „Bel-adidina i Belsuna, synowie Bela i Hatiny z Buzuzu, przemawiają tak oto do Bel-nadin-szumu: co się tyczy obrączki złotej z szmaragdem, to gwarantujemy, że w przeciągu 20 lat szmaragd nie wypadnie z pierścienia. Gdyby wcześniej wypadł, to zapłacimy dla Bel-nadin-szumu 10 sztuk srebra jako odszkodowanie.

Rychterowi przez p. Barańskiego. Sądząc jednak, że sprawa ta należy jest wyjaśnioną przez grono naszej palestry. zamykamy dalszą w tej kwestyi polemikę, powtarzając raz jeszcze, że zarzuty, wytoczone przeciwko adwokatowi Rychterowi, nie miały najmniejszej podstawy.
(Przyp. Red.)

Szanowny Panie Redaktorze!

Wobec krążących wersyj, jakoby I Tow. pożyczk-oszczędnościowe, po śmierci dyrektora biura, męża mego, s. p. Kazimierza Ostrowskiego, ofiarowało mi tytułem zapomogi 3,000 rb., prostuję, że zapomoga Towarzystwa wynosiła 750 rb., a po potrąceniu z tej sumy kosztów pogrzebu męża, urządzonego przez Towarzystwo, które wyniosły 352 rb. 39 kop., pozostało mi jako zapomoga 397 rb. 61 kop.
Łączę wyrazy prawdziwego poważania
Karolina Ostrowska.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE
Stacji centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i siła wiatru (maksymalny)	Uwagi
30/V 1 popoł.	741.0	19,9	69	Pn Z 2	Z dnia 30/V Temperatura max. +24,0°C, min. 13,0 Opadn. 4,8 mm
30/V 1 wlocz.	741.1	18,2	90	Pn Z 1	
31/V 7 rano	740.5	15,5	91	W 2	

HUMOR.

— Czy nie wiesz, dlaczego pan X. jest taki zdenerwowany?
— Owszem, wiem. Wynałazł nowy środek na uspokojenie nerwów i nie może znaleźć nabywców.

Letni rozkład pociągów
od dnia 1-go maja.
(Czas petersburski różnica 37 minut wcześniej).

Kolej Fabryczno-Łódzka.

Odchodzą z Łodzi: a) 12.15, b) 7.20, 8.05, 10.00, d) 12.50, e) 1.50, f) 3.45, 4.50, g) 5.45, h) 6.43, 7.33, 8.45.

Przychodzą do Łodzi: 4.37, 7.22, 8.55, 9.55, i) 10.40, 1.00, 5.10, j) 4.38, 6.20, 8.08, 9.55, k) 11.00.

Kolej Warszawsko-Kaliska.

Odchodzą do Kalisza: o godz. 6.05, 12.24, 4.59, 6.13 3.12, do Warszawy o godzinie: 11.01, 12.34, 5.50, 2.31.

Przychodzą z Kalisza o godzinie: 1.21, 10.51, 12.22, 5.20, 9.50; z Warszawy o g. 12.14, 4.26, 6.03

Podziękowanie.

Wszystkim tym, którzy okazali nam tyle współczucia w oddaniu ostatniej posługi drogiemu zwłokom naszego ojca, wuja i dziadka
s. † p.
Izydora Siecha
a także Sz. Duchowieństwu składa serdeczne „Bóg zapłać“
1904 **Rodzina.**

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze!

Z powodu listu p. Michała Barańskiego, ogłoszonego w nr. 119 „Rozwoju“, a dotyczącego ujemnej jakoby działalności p. Władysława Rychtera, jako adwokata w sprawach sądowych wogóle i w szczególności w sprawach robotników fabrycznych o odszkodowanie za kalectwa i uszkodzenie zdrowia, my, niżej podpisani adwokaci przysięgli, zblizka patrzący na działalność p. Rychtera i wysoko ją ceniący, uważamy za obowiązek społeczny odeprzeć z całą energią niesłuszną napaść autora listu, uwiaczącą cześć p. Rychtera i oświadczyć, że 1) p. Władysław Rychter, po opuszczeniu z przyczyn od niego niezależnych 5-go kursu prawa uniwersytetu warszawskiego, przed 8-iu laty uzyskał świadectwo adwokata przy łódzkim Zjeździe i powierzone mu sprawy, a szczególnie sprawy robotnicze prowadzi ze znajomością prawa, zupełnem poświęceniem się i oddaniem interesom klientów; 2) autor listu prowadzenia sprawy swojej nie powierzał p. Rychterowi i plenipotencyi mu nie udzielał; 3) czynności p. Rychtera w tej sprawie polegały jedynie na zredagowaniu odpowiednich podań do sądu i że akcja Barańskiego, po zbadaniu go przez 3 lekarzy, była uznana za bezzasadną, a choroba za symulowaną.

Edward Filipkowski, Piotr Kon, F. Maternicki, Stanisław Skrudziński, Włodzisław Wyganowski, Kazimierz Rossman, Jarosław Pelka, Antoni Żelazowski, T. Stożkowski, Wojciech Missala.

Łódź, 29 maja 1913 r.

Dostaliśmy jeszcze w tej samej kwestyi list p. adwokat Gołkanta, odpięający zarzuty uczynione p.

ODPOWIEDZI REDAKCYI.

Panu Leonowi Jabłońskiemu. Prosimy o adres dokładny. Sprawa bardzo ważna, nie możemy, nie porozumiewszy się, drukować.

Panu J. Lowand. „Society of Physical Research“ w Londynie. Można napisać i po francusku.

Panu J. W. Nic o tem nie wiemy. To są bajki.

Panu Nikielnik. U Gebethnera i Wolffa, księgarnia w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 87.

O F I A R Y.

Na światło do Nieustającej Pomocy Matki Boskiej w kościele św. Krzyża.

C. K. z powodu nieporozumienia z p. J. D. 2 rb. 50 kop.

Na „Gniazdo“ Tow. opieki nad dziećmi.
W Kałach.

C. K. z powodu nieporozumienia z p. J. D. 2 rb. 50 kop.

Na budowę chóru i organów do kościoła św. Wojciecha w Chojnach.

Zygmunt Hoffrichter 25 rb.
K. Wolski 2 rb.
Józef Wolski 5 rb.
Wacław Jędrychowski 2 rb.
Akc. Tow. J. John 25 rb.
J. Winner 1 rb.

s. † p.
JULIAN KOZULSKI

Obywatel m. Łodzi

po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł d. 28 maja r. b., przeżywszy lat 37.

Wyprowadzenie zwłok z kościoła N. M. Panny na Starem Mieście odbędzie się dnia 1-go czerwca, t. j. w niedzielę, o godz. 5 1/2 po południu na Stary cmentarz katolicki, na który to obrząd zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych w nieutulonym żalu pozostała

Stroskana Rodzina.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele N. M. Panny w poniedziałek, dnia 2 czerwca, o godzinie 9 rano.

S. † P.

Z RACHLEWICZÓW Stefania Lechowska

opatrzona św. Sakramentami, zmarła dnia 30-go maja 1913 roku, przeżywszy lat 44.

Pograżeni w głębokim smutku: mąż, córka, syn, brat i bratowa, zapraszają krewnych i życzliwych na wyprawienie zwłok w dniu 1-ym czerwca o godz. 5-ej po poł., z domu przy ulicy Przejazd № 43.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele św. Krzyża 2-go czerwca o godz. 10 rano, na które zaprasza

Mąż i dzieci.

Dr. B. REJT powrócił

Średnia 5. . . Średnia 5.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne moczopłciowe i **kosmetyka lekarska**. Leczenie syphilisu salvarsanem Ehrlich-Hata 606 i 914 (wśródzylnie). Leczenie elektrycznością: **elektroliza** (usuwanie szpecących włosów) i **oświetlenie kanału** (uretroskopia). Godziny przyjęć: od 9 i pół do 12 i pół i od 5-ej do 7 i pół wiecz.; w niedziele od 10-ej do 2-ej po poł. Dla W. Pań: **osobna poczekalnia**. 1281

Słynna powieść apologetyczna z życia Pana Jezusa p. t.

„ŻYDOWSKIE DUSZE”

Str. 500 cena rb. 1, poleca

Księgarnia Przeglądu Katolickiego

Dr. med. S. ARONSON,

były asystent klinik berlińskich.

Piotrkowska 120. Tel. 31-82.

AKUSZERYA i choroby kobiece

Przyjmuje do 11 i pół rano i od 4—6 po poł. W niedziele od 10—12. 1487

Ostrzeżenie!!

Niniejszym ostrzegam moich szanownych klientów przed pewnym osobnikiem który obchodzi ich mieszkania, rzucając kłamliwe oszczerstwa na moją pralnie pod firmą „JADWIGA” przy ulicy Nawrot № 1a. Za co zostanie pociągnięty do odpowiedzialności sądowej. Polecając się nadal względem szanownych klientów pozostaje z poważaniem

1900

A. Dyzyng.

Oddział sprzedaży towarów

PRZY VI^m TOWARZYSTWIE POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWEM

W ŁODZI PRZY ULICY PRZEJAZD Nr. 14

poleca duży wybór towarów na ubrania męskie oraz alpagi gwarantowanej dobroci, po cenach fabrycznych. Sprzedaż odbywa się w godzinach biurowych t. j. od 10-ej rano do 3-ej po południu. a oprócz tego we wtorki, czwartki i soboty od 6-ej do 8-ej wieczorem. 1776

DO ODSTĄPIENIA

7^{mio} klasowy zakład naukowy żeński

z kilkunastoletnią wyrobioną firmą. Oferty proszę składać w Adm. Rozwoju pod lit. „Z. D.”. 1702

Dla wyjeżdżających zagranicę

PRZYSPIESZONE PRZYGOTOWAWCZE KURSY

języków: francuskiego, angielskiego i niemieckiego

KURSY BERLITZA BĘDĄ OTWARTE PRZEZ CAŁE LATO

NOWY RYNEK № 2.

od 2-go czerwca

codziennie od godz. 10-ej rano do 10 godz. wieczorem.

zapisy przyjmuje się

1469

Lekeye oddzielne i w grupach dla początkujących, znających i mówiących. Żądać prospektów.

DROBNE OGŁOSZENIA.

AIAIA! Pierwsza szkoła rękodzielnicza dla kobiet nagrodzona wielkim złotym medalem na wystawie rzemieślniczej w Łodzi A. Krowickiej i L. Jasińskiej, ul. Karola 16. Zapis uczenie codziennie od 3—6 pop. oprócz niedziel i świąt. Szkoła wydaje świadectwa z prawem szkół rękodzielniczych w Warszawie. 3603r—s

AIAIA! Na lato: nauczycieli, nauczycielki różnych narodowości; bony z szyćmi, freblanki, francuzki, niemki pielęgniarce, gospodynie z dobremi świadectwami poleca biuro nauczycielskie Adamowiczowej ul. Piotrkowska 105. 1405—8sw—7

AA Pokój duży, frontowy, umeblowany, z oddzielnym wejściem za 12 rb. miesięcznie do wynajęcia od 1 czerwca do 1-go października. Wiadomość w adm. „Rozwoju”. 3904—d

A! Meble z czterech pokoi wyprzedam za bezcen, byle zaraz wyjeżdżając ul. Piotrkowska nr. 192 m. 5. 4554-3cs-5

A! Meble z kilku pokoiów wyprzedam zabezpieczony byle zaraz Zawadzka 40 m. 17. 4555-3cs-3

B budka z węglem do sprzedania zaraz Nowo-Zarawska 19.

B budka z węglem do odstąpienia byle zaraz Placowa nr. 15. 4588—3—2

C chłopiec porządnym rodziców potrzebny do terminu w zakładzie blacharskim Juliusza 19. 4632—3—1

C chłopcy porządnym rodziców, którzy mają chęć nauczyć się ślusarstwa mogą się zgłosić u R. Buhle, Długa 162. 4518-3*-3

D do sprzedania budka z węglem Wiadomość ul. Cielodna nr. 10 Boluty. 4552—2—2

D do sprzedania urządzenie sklepu kolonialnego. Gubernatorska nr. 15. 4550—5*-5

D dobrze prosperująca piwiarnia natychmiast, z powodu choroby właścicielki do sprzedania Wiadomość: ul. Średnia nr. 97.

D do wynajęcia pokój umeblowany, z osobnym wejściem za 15 rb. Rozwadowska 6 III piętro front. 4576—3—2

D do wynajęcia pokój obszerny z centralnym ogrzewaniem i elektrycznym oświetleniem. Wejście osobne. Piotrkowska 211 I piętro front. 4589—3—2

D do wynajęcia od 1 lipca 6, 5, 4, 3, 2, pokoje z kuchniami z nowoczesnym wyposażeniem, windą i centralnym ogrzewaniem, Nawrot nr. 41 róg Widzewskiej. 2804—6ss—5

D om do sprzedania z dużym ogródkiem, 2 sklepy, Polna nr. 18, Zubardz. Wiadomość na miejscu. 4483

D o sprzedania sklep spożywczy-dystrybucyjny. Łagiewnicka vis-a-vis Rzeźni. 4467—5—1

D om do sprzedania, ul. Grinberga 6. 4609

D zielne i wprawne osoby mogą bez ryzyka uzyskać duży zarobek przy sprzedaży znakomych artykułów patentowanych, wszędzie używanych. Bliższa wiadomość: W. Sienkiewicz, Zgierz, Wałachy, Polna nr. 12. 4611—2—1

D wa pokoje z kuchnią, ciepłe, słoneczne do wynajęcia od 1 lipca ul. Rozwadowska nr. 15. 4661—3*-1

D o sprzedania maszyna, tremo i otomana Widzewska nr. 119 m. 9. 4662—1

D o wynajęcia 1 pokój z kuchnią z elektrycznym oświetleniem od 1 lipca Targowa 47. 4668-3pc-1

D o wynajęcia od 1-go lipca sklep rzeźniczy z warsztatem i mieszkaniem, elektr. oświetlenie. Tamże 2 pokoje z kuchnią, wygodami. Radwańska 7, stróż wskaze. 4622—5—1

D o wynajęcia różne słoneczne mieszkania pojedyncze pokoje, pokój i 2 pokoje z kuchnią zaraz i od 1 lipca przy ul. Lipowej 71 (róg Andrzeja) jakoteż lokale warsztatowe. Bliższe wiadomości u Neumana, Piotrkowska 89. 1335—10—ps—8

D o sprzedania biurko i szafa oszklona zdalna do sklepu. Piotrkowska 133 m. 8. 4554-2-2

D om z tępem i 4-ch mieszkaniami do sprzedania z powodu śmierci w Łutomiersku. Wiadomość ul. Andrzeja nr. 44 Marcinia. 4553—2—2

D o wydzierżawienia lub sprzedania młyn z tartakiem przy Wiedeńskiej kolei. Oferty „Turbinia” poste-restante Kamińsk Wiedeńska droga. 4329—3s—2

E leganckie urządzenie z zakładu fryzjerskiego oraz różne meble z mieszkania do sprzedania Wólczajska 29—6. 4339

Casino

Dziś do poniedziałku między innymi:

Wielki Dramat na Wojnie

„Na przednich pozycjach” w wykonaniu artystów amerykańskich.

Nad program:

Wykolejona egzystencja
wstrząsający dramat w 3 dużych częściach. — Program trwa 2 i pół godziny.

8^{mio} kl. zakład naukowy żeński

z programem męskich gimnazjów klasycznych

ZOFII LIBISZOWSKIEJ

Zawadzka 37.

Zawadzka 37.

od początku przyszłego roku szkolnego ulica Zawadzka 26 zawiadamia, że egzaminy wstępne rozpoczną się 2-go czerwca.

1807

Łódzkie Rzemieślnicze Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe

Nawrot № 13.

Tel. № 28-97.

Nawrot № 13.

Przyjmuje kapitały na lokację płacąc:

za rocznem wymówieniem	6 proc.
„ 6 miesięcznem „	5 „
„ 3 „	4 i pół proc.
na każde żądanie	4 proc.

Wydaje pożyczki za poręczeniem do 600 rb.

Kasa czynna od 10 do 3 codziennie we wtorki, czwartki i soboty od 6-ej do 8-ej wieczorem oprócz niedziel i świąt.

1625

Wyprzedaż posezonowa.

WIELKI ZAPAS

Garnitürków dla chłopców
do prania dawniej 4.50, 5.50

teraz 2⁹⁰

Sukieneczki
dawniej 4.50, 5.50

Płaszczki alpagow.
damskich

teraz 3⁹⁰

Wielki zapas
Alpagowe bluzki uczniowskie
od 7 do 9 lat.

Rb. 1²⁵

Schmechel i Rosner

1621

Piotrkowska № 100.

Z Belgii

Żądajcie tylko zegarków „Bonheur” ze stali niebieskiej, zupełnie płaskie, z fantaz. cyferblatem, z zewnątrz. ankiern. wahadłem, (patrz rys.) chód na kamieniach, nakr. raz na 36 godzin, wyregulowany z 6-cio letnią gwarancją, tylko 2 rb. 75 kop., 2-a zegarki 5 rb. 25 kop. Bezpłatnie dodaje się modny łańcuch, brelok i woreczek zamaz. Wysyłamy za zaliczeniem i bez zadatku, przes. i opł. 45 kop. (na Syberyę 85 k.).

S. Weissbrödt, Antwerpen—59.
Boite-Postale № 666 (Belgia).

Listy do Belgii frankuje się 10 k. marką, odkr. 4 kop. 1571

SZKOŁA kroju i szycia

Apolonii Kopydłowskiej

Naukapredka i gruntowna cały kurs kroju wieczorny 10 rubli. Wydaje patenty. Przyjmuje się suknie i kostiumy do szycia, krajania i pasowania. Sprzedaż form papierowych. Ulica Piotrkowska 115. 1908

Szkoła Koedukacyjna HELENY CHOLEWICKIEJ

Ewangelicka 18, I-sze piętro,

przysposabia chłopców i dziewczynki do szkół średnich męskich i żeńskich. Cel i zadania szkoły: 1) Wrzechstronny rozwój młodości umysłowej, 2) Wychowanie: a) fizyczne, b) etyczne, c) estetyczne. Egzaminy wstępne 5-go i 6-go czerwca. Zapisy codziennie między 10 a 4-tą. Przy szkole zakład freblowski. 1617

28 Placy

do sprzedania Bruss Zdrowie u ogrodnika J. Stońskiego na miejscu. 1894

Żądajcie wszędzie „ODOBRYN” tylko Michała Lebediewa.

Reprezentant S. Rudnik, Warszawa, Leszno 71, tel. 156-99. 1569

1 lub 2 pokoje

umeblowane (ewent. z kuchnią), z elektrycznym oświetleniem i wszystkimi wygodami. Juliusza № 31, m. 8, II piętro.

Meble używane i nowe najtaniej sprzedaje

MAGAZYN MEBLI

Wład. Romiszowskiego, Łódź, Piotrkowska 117 (I-sze piętro).

Posiada w dużym wyborze całe urządzenia pokojów, a także pojedyncze meble tak nowe, jak używane, obrazy, zegary, lampy, kuchenne urządzenia stylowe, meble gięte patentowanej fabryki po fabrycznych cenach. Zamieniam stare na nowe i kupuję. 1806

W święta i niedziela magazyn otwarty od 1—5 po poł.

Potrzebna

zaraz dziewczyna lub kobieta uczciwa, samotna do służby, przez czas letni na wieś. Wiadomość: Przejazd 8 w „Rozwoju”.

Dr. Eugenia KERER GERSZUNI

choroby kobiece.

Piotrkowska 121, tel. 18-07, przyjmuje codziennie od 3—6 po poł. W niedzielę od 9—12-ej. 2721

Meble

używane ze stołowego pokoju, z powodu przeprowadzki są do sprzedania, Mikołajewska 46, m. 8 od 10—12 r. i od 3—6 p. p. 1910

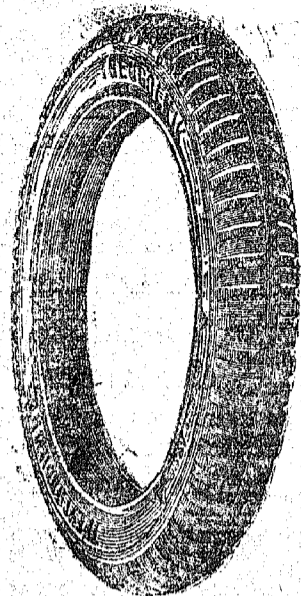
Poszukuję mieszkania

4—5 pokoi

z wygodami, niedaleko tramwaju. Oferty pod I M. z oznaczeniem ceny w adm. „Rozwoju”. 1906

Czeladników blacharskich

poszukuje się. R. Wallis, Wólczańska 85. 1896

Rekord Wszechrosyjski został pobity

w dniu 27 maja r. b. na wyścigach samochodowych w Petersburgu. Pierwszy przybył p. Hörner na samochodzie Bentz'a — wiorsta w 19 sekund, 189 $\frac{1}{2}$ wiorsty=201 kilometrów w godzinę.

Na pneumatykach firmy „TREUGOLNIK”.

(ostatnio ulepszonej fabrykacji)

Drugim był p. Donier na samochodzie Mercedes wiorsta w 26 $\frac{4}{5}$ sekundy 135 wiorst=144 kilometrów w godzinę.

Na pneumatykach firmy „TREUGOLNIK”

(ostatnio ulepszonej fabrykacji).

1825

Łódź, Piotrkowska № 125, tel. 18-74.

TEATR

Od dziś do poniedziałku włącznie demonstrowany będzie wspaniały program

CENY MIEJSC POPULARNEJ

P. S. W poniedziałek o godz. 3 $\frac{1}{2}$ po poł. Dziecinne przedstawienie.

Tylko trzy dni!

Między innymi:

Tylko trzy dni!

KWIACIARKA Z MONTMARTRE

Wstrząsający dramat w 3-ch częściach, w wykonaniu najlepszych francuskich artystów.

Zajmująca treść!

Piękne dekoracje!

Wspaniała gra!

Pokson pokutuje za cudze grzeszki

Wspaniała komedia z udziałem ulubieńca publiczności, POKSONEM, w roli głównej

Nad program! Ćwiczenia Łódzkiej Straży Ogniowej Ochotniczej Nad program!

— — — dnia 25-go maja r. b. — — —

WEASNE MONOPOLOWE ZDJĘCIE.

KONCERTOWY SEKSTET!

1613

a jednak

Pathéfony

są najlepsze, mówi o tem cały świat i ja Wam mówię.

Jeżeli nie wierzycie, możecie zająć i przekonać się, że **GRAJĄ BEZ IGIEL, głośno i nadzwyczaj wyraźnie.**

A warunki ratowe są bardzo dogodne.

Cenników i repertuarów żądajcie darmo, ale radzę Wam lepiej przekonać się osobiście, co do niczego Was nie zobowiązuje.

Ażeby uniknąć pomyłki, to zwróćcie uwagę na markę fabryczną umieszczoną powyżej, w którą powinien być zaopatrzony każdy pathéfon, dostać możecie tylko

w Specyjalnym Składzie Pathéfonów

Łódź, Piotrkowska Nr. 118, telefon 19-09.

Reparacje najtaniej i najakuratniej.

1815

Helenów.

1619

Helenów.

Jutro, d. 1-go czerwca

KONCERT PORANNY

Początek o godz. 7-ej rano.

Wejście: 15 i 5 kop

KONCERT POOBIEDNI

Początek o g. 4 po poł.

Wejście 25 i 10 kop.

UWAGA:

Od środy 4 czerwca na placu cyklistów odbywać się będą codziennie

przedstawienia kinematograficzne.

VII-klasowy zakład naukowo-wychowawczy

Heleny Miklaszewskiej

od lipca r. b. zostanie przeniesiony z ul. Mikołajewskiej № 22, na Mikołajewską 61. Egzamina dla nowowstępujących rozpoczną się 2-go czerwca. W nowym lokalu otworzony będzie pensyona dla uczenia z konwersacją francuską i niemiecką.

1892

Smaczny rosół mięsny

przyrządza się szczególnie prędko i wygodnie z

buljonu MAGGI^{ego}
w kostkach.

Z jednej kostki otrzymuje się kwaterek doskonałego rosółu, który można użyć też i do polepszenia smaku wszystkich jałowych potraw i do przyrządzenia różnych zup mięsnych, sosów, jarzyn i t. p.

Prosimy więc go spróbować.

Prawdziwy tylko z nazwą MAGGI i marką ochr.
krzyż gwiazda.

1575

Lodownie

1295

pokoju, krajowe. Lodownia amerykańska Mac Cray'a ze ściankami izolowanymi wełną mineralną, dające dużą oszczędność na lodzie. Krażenie wewnątrz tych lodowni absolutnie suchego powietrza zabezpiecza potrawę od psucia się i pozwala na długie przechowywanie takowych.

Maszynki do lodów
polecają
Krzysztof Brun i Syn, w Warszawie, plac Teatralny.

Restauracja II-go rzędu przy ulicy Zawadzkiej № 7 (HOTEL EUROPEJSKI)

poleca się Szanownej Publiczności z wyborową kuchnią, wszelkimi trunkami krajowymi i zagranicznymi po cenach umiarkowanych. Kuchnia prowadzona pod zarządem specjalisty - kuchmistrza warszawskiego z hotelu „Bristol“.

Z poważaniem **W. ZBONIKOWSKI.**
Telefon № 9-36. 1877

Idealem każdej pani jest biała i młodzieńcza cera, którą osiągnąć można używając mydła

„UPPER-TEN“

na białku roślinnym. Nadaje twarzy piękność i urok młodości. Cena 50 kop. Prawdziwe tylko w niebieskim opakowaniu. Sprzedawca we wszystkich pierwszorzędnym aptekach i składach aptecznych. 1221

Sprzedaż

majątku przy stacyi Słotwiny, obok Kuluszek, mający 6 i pół morgów gruntu, na którym się znajdują dwie drewniane budowle przy lesie, z wszystkimi wygodami, mogące służyć za **letnisko**. Cena bardzo przystępna. Dowiedzieć się można na miejscu u **Józefa Jelonka**, albo ul. Andrzeja № 19, w piwiarni. 1862

Korzystajcie z okazji!

Wielki wybór pięknych alpagowych marynarek bajecznie tanio. Piotrkowska 128-15. 1868

Zakład malarski Józefa Ruminkiewicza

przyjmuje wszelkie roboty malarskie, po cenach umiarkowanych. Wólczańska 216. 1810

Potrzebne zdolne Staniczkarki i pod ręczne

Magazyn „La Mode” Cegielniana nr. 52. 1846

Fabryka mebli żelaznych Chodkowskiego i Lenka, Mikołajewska 25, telef. 2455. Polecamy: meble żelazne, emaljowane aluminiowe naczynia, zagraniczne wyroby drzewne Fabera, wyżymaczki, wynajem łóżek na letniska. Ceny najniższe na raty. 1814

2 pokoje

z kuchnią i wygodami do wynajęcia od 1 lipca. Juljusza 13. 1804

Przeciw kokułszowi, przy kaszlu, astmie, emfizemie, katarach krtań, oskrzeli i chorobach płuc wzbudza apetyt. Uspokaja nerwy, „Kosulin“ aptekarza J. Saskiego, w Brześciu Lit. Pozwolenie Rady Medycznej za № 847. Grand Prix w Hadze. — Cena flakonu 1 rb. Ządać wszędzie. — W Łodzi u Spiessa 1569-4-1

3 POKOJE

z kuchnią i wygodami do wynajęcia od 1 lipca. Nawrot 54. 1802

Do wynajęcia

2 pokoje z kuchnią i inne mieszkania od lipca r. b. tanio ul. Gubernatorska nr. 58. 1540

Do wynajęcia od 1-go lipca r. b. w Kaliszu sklep ze składem

w nowej dobrze załudnionej ulicy, odpowiedni na handel win i towarów kolonialnych, albo na skład apteczny, cukiernię i t. p. Obok sklepu mieszkanie frontowe. Wiadomość u właśc. domu róg Warszawskiej i Łódzkiej 24 w Kaliszu, także w handlu W-ch Leszczyńskiego i Kozłowskiego w Łodzi, Piotrkowska 21. 1850

Przysposabiam

do egzaminów, korepetycja, poprawki ucniów szkół rządowych i prywatnych. Piotrkowska 132, m. 9. 1798

Najwyższe nagrody za maść

„Radical“

„RADICAL“

Najsukuteczniejsza maść podług opinii lekarzy i dziękczynnych listów pacjentów poleca się od Reumatyzmu, Ekzemy, Skrofulów, Hemoroidów, Ran, Opaczenia i wszelkich chorób skórnych. Ządać w aptekach i składach aptecznych. Kantor w Łodzi (Piotrkowska 10) w podwórzu tel. 24-01. Przedstawiciel 4157 F. KOZAN.

Zjednoczone fabryki Wyrobów Ogniotrwałych dawniej C. KULMIZ

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Główna fabryka: Saarau pod Wrocławiem, założona w r. 1850
Oddziały fabryk: Mark-Redwitz w Bawaryi i Halbstadt (Czechy).

Wyroby na wielokrotnych wystawach premiiowane.

Ogniotrwałe wyroby wszelkiego rodzaju; Cegły szamotowe i Kinasowe; Cegły odporne na działanie kwasów; Płyty i Kurki.

Roczna produkcja około 120 milionów kgr. formowanych przedmiotów. — Robotników obecnie około 1.500.

Reprezentant na Łódź i okolice:

B. Łoziński, Łódź — Pasaż Szulca № 3, Telefon 547. 129

II-gie Łódzkie Rzemieśnicze Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe, Główna 9,

przyjmuje członków i wydaje pożyczki od których pobiera 6%. Przyjmuje wkłady oszczędnościowe, od których płaci od 4 do 6 procent i wkłady warunkowe: ktoś wpłaca po 2 rb. 55 kop. miesięcznie, otrzymuje po 3-ech latach 100 rb.

Dla udogodnienia składania oszczędności Towarzystwo daje do domów skarboxki niklowo-pancerne. — Kasa czynna codziennie od 10-ej do 1-ej i od 6-ej do 8-ej wieczorem. 1459

Dr. med. Alfred Kolszewski

ordynuje

w Bad Elster

w Królestwie saskim

1125 wila „APOLLO“ przy Kurhausie.

Urządników i majstrów fabrycznych

poszukuje jako agentów do ubezpieczenia na życie, poważne Towarzystwo asekuracyjne. Łask oferty sub. „M. W.“ składać w adm „Rozwoju“. 1559

Zarząd Towarzystwa Akcyjnego Elektrowni Zgierskiej zawiadamia niniejszem p.p. Akcyonaryuszów, że w poniedziałek dnia 27 maja/9 czerwca r. b. o godzinie 4-ej po poł. odbędzie się

3 Zwyczajne Ogólne Zebranie

p.p. Akcyonaryuszów Tow., w Sali Szkoły Handlowej w Zgierzu

- PORZĄDEK DZIENNY:
- 1) Sprawozdanie Zarządu; 2) Pokwitowanie Zarządu; 3) Wybory jednego członka Zarządu, jednego kandydata i pięciu członków komisji rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie budżetu na rok 1913; 5) Zatwierdzenie funduszu do dyspozycji Zarządu na wydatki nieprzewidziane; 6) Powiększenie elektrowni; 7) Wnioski akcyonaryuszów.
- P.p. Akcyonaryusze, chcący przyjąć udział w obradach Ogólnego Zebrania, obowiązani są, w myśl § 57 ustawy, złożyć akcye lub świadectwa depozytowe najpóźniej do dnia 22 maja/4 czerwca r. b. w Banku Handlowym w Łodzi lub w Towarzystwie Wzajemnego Kredytu w Zgierzu. 1842

Największa Łódzka Hurtownia

cukru, śledzi, soli i towarów kolonialnych, oraz elektryczna palarnia kawy (nagrodzona za wyborowo paloną kawę wielkimi złotymi medalami w Rzymie, Paryżu i Rostowie nad Donem, poleca wszystkie w zakres branży kolonialnej wchodzące towary, po bardzo niskich cenach.

TEODOR WAGNER

Łódź, Piotrkowska 213, telef. 5-01. 1504

GAZOWE piece kapielowe,

bez obsługi,
zupełna czystość,
najtańszy koszt przyrzą-
dzenia kąpieli,
8—10 minut gotowa kąpiel,

polecają w najnowszych
wykonaniach

**Gazownie miejskie
w Łodzi, Targowa 34.**

1045

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica zębów lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów. Plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty. Reparacje sztucznych zębów na poczekaniu. Ceny bardzo niskie.

1393

Na letnie mieszkania są do sprzedania

na dogodnych warunkach parcele leśne od 2 do 5 kop. za łokieć kwadratowy.

Parcele leżą 5 wiorst od Pabianic przy szosie.

Las sosnowy, częściowo zmieszany z dębem, olchą i świerkiem, pokryty łakami. Woda bieżąca. Bliższa wiadomość w Łodzi u portyera, ul. Karola № 19.

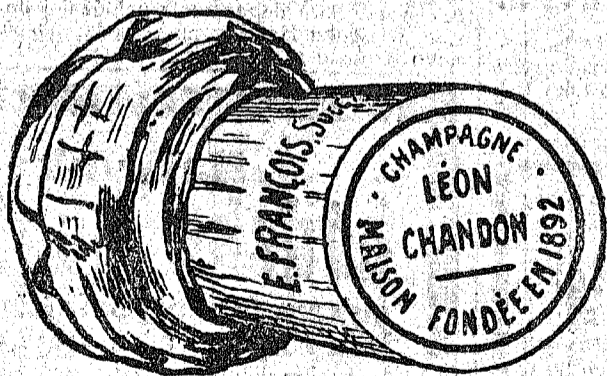
1812

CENTRALNA KLINIKA chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA I REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentysty.

Dystylarnia parowa. Reprezentant F. JANKOWSKI, Warszawa, Marszałkowska 130.

569

Nowo utworzony skład wędlin

z salą do spożywania gorących wyrobów na miejscu, poleca się uwadze Sz. publiczności.

Z poważaniem **JAN KIJAK,**

Piotrkowska 71, vis-avis (Pasażu Meyera).

415

Wyprzedaż!!

Powozy, włoskie bryczki, wolanty, perelotki, karety, amerykańskie, wózki dla kuców i t. p. na kołach gumowych i żelaznych, nowe i używane są tanio do sprzedania, 2 kuce z bryczkami. **Ul. Średnia № 35.**

1876

Redaktor odpowiedzialny **St. Łapiński.**

W tloczni „Rozwoju” Przejazd 8.

Wydawca **W. Czajewski.**

Wyższa szkoła kroju i szycia

„Józefiny”

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie—złotym medalem w Belgii—srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 34.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. Kursy wieczorowe dla pracujących pod osobistym kierunkiem właścicielki.

3456

Na miejscu duży wybór manekinów.

Józef Jankiewicz

Łódź, Konstytucyjna № 86.

Zakład rzeźbiarsko-sztukatorski

POLECA

do wykonywania wszelkich prac w zakresie sztukatorstwa wchodzących: ciągnięcia w gipsie, tynku, szarym i białym cemencie, jako też gładzenie (szpachlowanie) ścian i sufitów w gipsie, białym i szarym cemencie. Wszelkie gładzenie filcowym tynkiem.

Specjalność: wykonywanie nowego i reparacje starego marmuru sztucznego, artystyczne wykonywanie prac kościelnych, jako to: ołtarzy i t. p., pataców i wszelkich robót w zakres sztucznego marmuru wchodzących.

Wykonął roboty w teatrze „Scala”, w teatrze Polskim, dom W-go Lubińskiego, dom „Betania”, Czechy, Piotrkowska nr. 275.

939

Magazyn kapeluszy damskich

F. CHLEBOWSKIEJ,

istniejący od lat 10.

Poleca galanterię: kołnierzyki męskie i damskie, mankiety, krawaty, żaboty, szale wieczorowe, serdaki, rękawiczki, męskie i damskie chusteczki, i wszystko w zakres galanterii wchodzące.

3835

Benedykta № 35. **ŁÓDŹ.** Benedykta № 35.

„REX” NAJLEPSZE

najtrwalsze i najprostszej konstrukcji, spalające najmniej nafty, maszyny patent. cicho palące się „REX” i z szumem palące się udoskonalone „PRIMUS” palniki i części składowe do tychże, oraz wyroby **MIKOWE** poleca specjalna fabryka **W. TACIK**, Warszawa, Chłodna № 21, telef. 156-84. Cennik francoi gratis

1299

Od 3½ kopiejki łokieć

Parcelacja majątku **Rąbień** w powiecie łódzkim, od przystanku tramwaju Aleksandrowskiego 1 wiorsta

Lasy, zagaje i pola

na letnie i stałe mieszkania.

Bardzo dogodne warunki dla kupujących. Miejscowość prześliczna, malownicza, sucha i zdrowa.

Woda bieżąca zdrojowa.

Wiadomości o cenach i warunkach kupna udziela na miejscu i par cele sprzedaje właściciel **S. Gałecki**

1794